గోలకొండ పత్రిక

102525

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును.

REGISTERED No. N. 45 హైదరాబాదు—దక్కన్. REGISTERED No. M. 2135

సంపుటము ౧ } ప్రభవ సంవత్సర భాద్రపద బ॥ ౭ శనివారము. (౧౭ సెప్టెంబరు ౧౯౨౭) { సంచిక 32

వంశము, పరిసరము

(Heredity and Environment)

శ్రీ. రామకృష్ణారావుగారు బి.ఏ.బి.టి.

"గోలకొండ పత్రిక"లోని "బీజమా పరిసరమా" యను వ్యాసమును పాఠకులు చదివి యున్నారు. ఆవిషయము [illegible] కావున కొంత విస్తరించి యీ శీర్షిక క్రింద వ్రాసెద.

వంశముయొక్క నిర్వచనము

శిశువు జననమందుటకు నవమాసములు పూర్వము తల్లి గర్భమునందు బీజముగనున్న కాలమున వ్యక్తి శక్తి శారీరక మానసిక తత్త్వములంబాధ్యములై యాతనియందు [illegible] యుండునో దానినే వంశమని సంగ్రహముగ నిర్వచింపవచ్చును.

పరిసరముయొక్క నిర్వచనము

వ్యక్తులయాంతర్గతంబులగు భిన్నములైన మానసిక తత్త్వముల నభివృద్ధిచేయుటకు గాని, నశింపజేయుటకు గాని తోడ్పడు నానావిధములగు ప్రేరణములు (Stimuli) నే పరిసరమని పాశ్చాత్యులు నిర్వచనము నేర్పరచుకొందము.

ఈ రెండింటిలో మనుజునిప్రవర్తనకు [illegible] ప్రాముఖ్యమైన వాదమున్న [illegible] మానసిక శాస్త్ర వేత్తల [illegible] [illegible] శిశువు [illegible] పాండిత్యమును [illegible] శిశువు [illegible] [illegible]

[illegible] ప్రమాణమనియు, మతికొందరు కేవలము పరిసరమే ప్రధానమనియు నభిప్రాయపడు కొనుచుండిరి. డాక్టరు పదవి మొదట తెరచి చెందినవాడు జాన్ లాక్ (John Locke) అను పాశ్చాత్యుడు. ఈయన సిద్ధాంతమేమన నూతనముగ జన్మించిన శిశువుయొక్క మనస్సు [illegible] (Blank Tablet) దానిపైన నుపాధ్యాయుడు శిక్షణ (విద్య అని అర్థము) మంచి వానినిగాని చెడ్డవానినిగాని యిష్టము వచ్చినట్లు చేయవచ్చును అని. కాని ఈ రెండును ఏకపక్షవాదములగు సిద్ధాంతములు. ఆధునిక శాస్త్రపరిశోధకుల [illegible] సిద్ధాంతము [illegible] మానవుని ప్రస్తుతము పరిణతికి కారణములు వంశము, పరిసరము రెండును ముఖ్యమే. అందు ప్రాధాన్యము వంశమునకే [illegible] [illegible] శాస్త్రపరిశోధనలవలన [illegible]

1869వ సంవత్సరమునందు గాల్టన్ (Galton) పాశ్చాత్య మానసిక శాస్త్రవేత్త 977 గురు ప్రసిద్ధ పురుషుల వంశముల పరిశోధించగా వారికి 535 గురు ప్రఖ్యాతి జెందిన బంధువులతో సంబంధముండినట్లు తేలెను. 1903వ సంవత్సరమున [illegible] [illegible] [illegible] 1877వ సంవత్సరమున [illegible] [illegible] [illegible] 1,200 [illegible] 1720—1877 [illegible]

[illegible] [illegible]

440	గురు వ్యభిచారులు.
300	గురు [illegible]
300	గురు [illegible]
130	గురు చెరసాలలో నుంచబడిరి.
60	దొంగలు.
50	[illegible]
7	గురు ఖూనీచేసిరి.

20 మంది మాత్రము కొంత వర్తకము నేర్చుకొనిరి. [illegible] [illegible] మాక్స్ జూక్ (Max Juke) అను [illegible] [illegible]

[illegible] (Jonathan Edwards) [illegible] 1400 [illegible]

12	[illegible]
100	[illegible]
1	[illegible]

[illegible] [illegible] 1 [illegible] [illegible]

థార్న్‌డైక్ (Thorndike) [illegible] మానసిక శాస్త్రవేత్త [illegible] 85 [illegible]

మరియొకరినిపోల్చుటను, లేక గుర్తు పట్టుటను మిక్కిలి వీలుకొలుపట్టి వారిని, వివిధ వంటల కవల పిల్లలను కొంతవరకు భిన్నములగు పోలికలు గల వారిని పరీక్షించి వారి లక్షణములను. విద్యాధికములను బరీక్షించెను. వరియాలోచనము నిట్లు సిద్ధాంతీకరించెను.—మొదటి నరసంతానపు వారి పరిసరములు వేరు వేరైనను జీవిత కాలమునందంతట యుస్వవిధముల సమానులుగనే యుండిరి. వారిలో ఏ విధమైన మార్పులు భిన్నములైనవి కలుగలేదు. రెండవతరగతి వారు ఒకే పరిస్థితుల యందు పెంచబడినను జీవితకాలమందంతయు సర్వవిధముల భిన్న లక్షణములు గల్గియుండిరట. 1904 వ సంవత్సరమున థార్న్‌డైక్ మరియొక పరిశోధన గావించె. ఏబది జాతుల కవల పిల్లలను 9 మొదలుకొని 14 సంవత్సరముల వయస్సు గలవారిని హస్త లేఖనము, కూడికము, గుణకారము, విరుద్ధపదముల జేర్చుట ఇత్యాది యంశములందు పరీక్షచేసి అందులలో నొక బాలుడు గడించు మార్కులు (గణములు) మరెందవ వాని గుణములకు గల తారతమ్యమును గనుగొనెను. దానివలన మార్కులయందు 70 మొదలుకొని 90 వరకు సామ్యత (Correlation) కలదని సిద్ధాంతీకరించెను. [కు. సామ్యత యనునది విద్యామాపకమునందు గనుగొనబడిన యొక పరిమాణము. రెండు భిన్నపదార్థముల మధ్యసామ్యమున్నదని చెప్పుట కన్న ప్రత్యేకమ్మును సాధారణముగా 80 మనించి యుంచెదరు. సామ్యత తగ్గినప్పుడు 10 కంటె తగ్గింది పోవును సామ్యత హెచ్చినప్పుడు 90 వరకు హెచ్చవచ్చును. 100 సామ్యతకు అంత్య పరిమాణము, ఇదియే యున్నతోన్నతమైన యది, అనగా యీ సామ్యత వరుసా కడాలే యున్నట్లు] పై మానసిక శాస్త్రవేత్తల చర్చలవలన తల్లిదండ్రులయొక్క యితర కుమారులలో నొకరితో మరియొకరికి గల్గు సామ్యతకంటె కవల పిల్లలమధ్య సామ్యత పోలిక సర్వవిధముల విశేషముగ తేటపడినది కావున నే వంశమునకు ప్రాధాన్యత నొసంగవలయును.

పైన వ్రాయబడిన సిద్ధాంతములలో ఒక విమర్శన చేయవలసియున్నది.—జ్యాక్సన్, ఎప్పర్ల మొదలు కుటుంబములలో బాలురకు శైశవ దశయందు విద్యాభ్యాసమొసంగబడినదియు లేనిదియు విమర్శింపబడలేదు. కనుక గ్రహింపదగిన విషయ మేమన విద్య ఎంత అల్పప్రాయమునందు గరుపబడునో యంత విశేషపు ఫలదాయకమగును. అయినను వంశమే మిక్కిలి ముఖ్యము. నూటికి రమారమి 70 పాళ్లు వంశమునకును దాదాపు 30 పాళ్లు పరిసరములకు స్థానమొసంగబడి యీ రెంటియొక్క ఐక్యభావము చేత గల్గు ప్రాబల్యమే ప్రతి మనుజునియొక్క విద్యాభివృద్ధికి హేతువని యాధునిక విద్యావిషయిక మానసిక శాస్త్రవేత్తల సిద్ధాంతము. కావున నుపాధ్యాయులు తమ విద్యార్థుల వంశ పారంపర్యములపై జ మానసిక శక్తుల గని పెట్టి, తదనుసారముగా వారి యాశక్తులను వృద్ధిపరచి విద్యాజ్ఞానము బరపుటకు సహాయులు కాగల యుందురని మా మతము

హిందూ ముస్లిం తగవులు

అహమదాబాదు నందు కలహములు జరిగినవారికి ఈ నెల ౧౨ వ తేది కలహము జరిగి కొందరు హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును దెబ్బలు తగిలెను. ఒక ముసల్మాను మరణించెను. దీనికి కారణము మసీదు సమీపమునున్న దేవాలయమున ఒక బ్రాహ్మణుడు హరికథ చెప్పుచుండుటయే. ముసల్మానులు హార్మోనియం వాయించ కూడదనిరి. పోలీసు వారు ప్రార్థనా సమయమున హార్మోనియం వాయించ కుండుటకు ఆజ్ఞ గావించిరి. అయినను మహమ్మదీయులు సంతృప్తి నొందక కలహమునకు కాలుద్రవ్విరి. పోలీసువారు కలహము నివారించిరి. పరిస్థితులు శాంతముగ నున్నవి.

నాగపూరునందు పరిస్థితులు చక్కబడుచున్నవి. ఇంకను కొందరు లోపల గాయపడియున్నారు

శ్రీకృష్ణుడు క్షత్రియుడా వైశ్యుడా?

పోలం వీరయ్య వ్రాయునది

వాసవి పత్రిక సంపుటము ౧ Vol I ఆశ్వయుజ పుష్యము, సంచిక ౧౧ No II 1927 జనవరిలో పుట ౨౮ యందు "శ్రీకృష్ణుడు" శీర్షిక క్రింద నుదహరింపబడిన వ్యాసమును గురించి —

౧ శ్రీకృష్ణుడు యాదవ వంశమున జన్మించెను. యాదవులు క్షత్రియులు. భరత ఖండంబున నున్న సర్వ వర్ణముల వారున్ను గోరక్షణ చేయుచుండిరి. ఇప్పటికిని భారతీయులెల్లరకు గోవు పవిత్రమగు పూజ్య పదార్థమై యున్నది. బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య శూద్రులలో నెవ్వరైనను గోహత్య యన్న వెనుకంజ వేయుటయును, గోరక్షణమన్న, ముందంజ వేయుటయును స్వాభావికమై యున్నది. మ్లేచ్ఛులును ఆంగ్లేయులును భారత భూమి నాక్రమించుకొనిరి. దానిగ వారుమాత్రమే గోరక్షణమన్న నేసగించుకొనుటయు, గోభక్షణమన్న ప్రమోదంబు నొందుటయును, వారి యాహార నిమిత్తమై అనేక గోవులు నిత్యంబును వధింపబడి యుండుటయు వాస్తవమై యున్నది. ఒక్క చంద్రవంశపు రాజులగు యాదవులే గాక సూర్యవంశపు రాజులుగూడ గోరక్షణము ప్రధానమైనదై యున్నట్లును, గో దేవ, బ్రాహ్మణ క్షేత్రములను సంరక్షించుచున్నట్లును పురాణంబుల గోచరించుచున్నది. గోరక్షణ నిమిత్తము మన భారత దేశీయ ప్రభువులను ధర్మార్థముగ తృణజల సమృద్ధిగల క్షేత్రంబుల నేర్పరచియుండిరి. గోవులను బ్రాహ్మణులను దేవతలను పవిత్రములుగా నెంచి పూజించుట ఆచారమై యున్నది. బ్రహ్మర్షులును బ్రాహ్మణులును తమ యాశ్రమములందు గోసంరక్షణం బాచరించుచుండిరని పురాణంబులందు గన్పట్టుచున్నది. అటులనే క్షత్రియులును, వైశ్యులును, శూద్రులును ఆచరించుచుండిరని యా పురాణంబుల వలన తేటపడుచుండగా నేటివరకును, మన యీ భరత ఖండంబున స్వాభావికముగా నరమై యున్నట్లు స్పష్టముగ తెలియుచున్నది. కృషి వాణిజ్య గోరక్షణంబు వైశ్య ధర్మంబులను టకొట్టి సంశయంబు లేదు. అయినను గోరక్షణంబు వైశ్యులకన్న క్షత్రియులను విశేషించి ధర్మమై శాసనముల చేత నెవ్వరైన రక్షధర్మంబును గ్రహించుచుండెను. ఇందులకు పరీక్షిన్మహారాజు ధర్మదేవతా స్వరూపమగు, గోరక్షణార్థమై కలిని నిగ్రహించెను. ఇది విశ్వజనీన ప్రాజ్ఞులకు హైందవులందరకు తెలియనిదికాదు!

౨ శ్రీకృష్ణుని తండ్రి వసుదేవుడు, తల్లి దేవకి. వీరు క్షత్రియులు. అర్జునుడు క్షత్రియుడు సుభద్ర క్షత్రియకన్య. నరకాసుర వధానంతరము కృష్ణుండు [illegible] క్షత్రియ కన్యలను [illegible] [illegible] [illegible] శాస్త్రములు క్షత్రియ కన్యలను [illegible] వంశములు [illegible] కాలములో [illegible] క్షత్రియ [illegible] సంబంధములు [illegible] వారు క్షత్రియులను వర్ణధర్మంబులను తెలియక పెద్దలు [illegible] గారింపలేదా? క్షత్రియ కోటిలో నొక గొప్ప మహాపురుషుని విమర్శ చంబోధనంబు చేసిన నా మహా వీరుల పజ్జకులు వాక్కుచున్నారా! శ్రీకృష్ణుని యొక్క వంశ వృక్షము బ్రహ్మ పురాణోక్త ప్రకారంబున గమనించిన నో నాటి యీ సుక్షత్రియ జాతులు పేరుబడుటకు నెంత సందియమా? అంతఃప్రకృతి నేయుచు చూచిన పరచేతను మూసినట్లు బ్రహ్మపురాణమందు విపులముగా యున్నది.

వసుదేవుడు దేవభాగుడు మొదలగు తొమ్మండుగురు సోదరులును, పృథుకీర్తి, పృథశ్రవ, దేవ, శ్రుతశ్రవ, రాజాధిదేవి అనబడు ఐదుగురు సోదరీమణులును గలరు. వారిలో శ్రుతశ్రవయను దానికి చైద్యుడగు శిశుపాలుడు నయించెను. క్షత్రియ వంశంబున జన్మించిన శిశుపాలుడు యీ వంశమునందే జన్మించిన కృష్ణుని క్షత్రియుడు గాడని యాక్షేపించి నను శ్రీకృష్ణుడు క్షత్రియుడు గాక పోలేదు. కనుకనే యాదవులు చంద్రవంశపు రాజులనియు, వైశ్యులలో నొక శాఖవారు గారనియు తెలియగలదు.

చంద్రవంశ వృక్షము

చంద్రుడు
|
బుధుడు
|
పురూరవ చక్రవర్తి
|
ఆయువు
|
నహుషుడు
|
యయాతి
|
యదువు
|
వృష్ణు
|
మధువు
|
వృషణుడు
|
క్రోష్టు
|
దేవమీఢుడు
|
శూరసేనుడు
|
వసుదేవుడు
|
శ్రీకృష్ణుడు

విశేషము యిట్టి శ్రీకృష్ణుడు భుజించెననుటలో శూద్ర బ్రాహ్మణులని కృష్ణుండు భుజింపడని చెప్పబడలేదు. సలక్షణ పుణ్యాహకర్మము విధ్యుక్తముగా జరిగి, క్షత్రియులచే గాని, బ్రాహ్మణులచే గాని పుణ్యమైన యాహారమునే కృష్ణుడు భుజించియుండెనని ప్రాజ్ఞ [illegible] పోదు. యుక్తాయుక్తంబుల విచారించి నడచుకొనుచుండెను; వైశ్యులు కొందరు కొందరు తము యిష్టమైనందే బ్రాహ్మణ సమారాధనంబు లాచరించుచున్నారు. బ్రాహ్మణులు వారు చూచి [illegible] భుజించుచున్నారు. అంతమాత్రమున వైశ్యుల గృహంబున బ్రాహ్మణులు భుజించిరన్నచో మఱియొక వైశ్యుడు "బ్రాహ్మణులు అనగా మన వైశ్యులలో నొక శాఖవారే" అని యున్నచో సరియని యూహించవచ్చునా? అట్టి యూహా సిద్ధాంతము చేయవచ్చునా? అంతమాత్రమున బ్రాహ్మణులను వైశ్యులని యందురా?

ఇక్ష్వాకు వంశమున రేణుకుడను రాజుండెను. అతని కొమార్తెయగు రేణుకను బ్రహ్మర్షియగు జమదగ్ని పెండ్లియాడెను. ఇతడు బ్రాహ్మణుడు. వీరికి పుత్రుడు పరశురాముడు జన్మించెను. వీరు బ్రహ్మక్షత్రియులని పురాణములు గాన వచ్చుచున్నవి. "క్షత్రం బ్రహ్మమిదం క్షాత్రం శాపాదపి శరాదపి" అని పరశురాముడనియుండెను. కనుక పరశురాముడు బ్రహ్మక్షత్రియుడు. కేవల బ్రాహ్మణుడు గాడు. బ్రాహ్మణోత్తముండగు జమదగ్ని క్షత్రియుల బాధించినందున క్షత్రియ కులంబున ౨౧ పర్యాయములు వధింపజేసెను. దుష్ట శిక్షణమే యాచార పురుషులకు ధర్మమని (భగవద్గీత యందే) చెప్పబడియున్నది. కలియుగంబున బుద్ధుడు (జగన్నాథ క్షేత్రాధిదైవము) క్షత్రియుడని గాని మఱియొక్కటని గాని యే గ్రంథమందును నిరూపింపబడలేదు. గౌతమ బుద్ధుడన్నచో నతడు క్షత్రియ రాజగు శుద్ధోదనుని కుమారుడని పాశ్చాత్యులు చరిత్రకారులు ప్రతిబాలుడు కూడ తెలియగలడు.

గుణములననుసరించి గుణములను, గుణము ననుసరించి కర్మములును, సహజముగా విభజింపబడిన వని భగవద్గీతయందే చెప్పబడియున్నది. మఱియు కులములను, ఆయాయి గుణములను వాటికి తగు కర్మలను, వాటికి తగువానిని వల ప్రకృతియును, భగవంతుండును, సర్వేశ్వరుండును, సర్వనియామకుడును సర్వజ్ఞుండును తాను తన మహిమచే సృజించబడినట్లు భగవద్గీత యందే ప్రవచించియుండెను. మఱియును ఓ అర్జునా! నీకును నాకును యింతవరకు జన్మము లయినవి. వాటిని నీవెఱుంగవు గాని నేనెఱుంగుదునని యుపదేశించియుండెను. అట్టి యాతనే కృష్ణావతారంబగు ద్వాపర యుగ చతుర్థపాదమునందే నాలుగు వర్ణములు సృజింపబడినవని పొరబడుట న కృష్ణావతారమునకు ముందే యీ చతుర్వర్ణములుండినట్లు అష్టాదశ పురాణములందును అష్టాదశోప పురాణంబుల యందును చెప్పబడియున్నది. భారత చక్రవర్తులలో నుతకీర్తి నాయకుడగు హరిశ్చంద్ర మహారాజు చరిత్ర నంతయుగూడ నిట్లు పురాణములే చెప్పబడియుండెను. మఱియు కావ్యంబులలో నాది కావ్యమగు శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణంబునందు గూడ చాతుర్వర్ణము లుండెనని చెప్పబడియుండెను. పురాణంబులును కబరేవ్వరును, సకాలనిర్ణయము లేక విరళ శిల్పకారములు మఱియు నసంఖ్యాకంబులును చెప్పబడియుండెను.

౧ శ్లో॥ బ్రాహ్మణక్షత్రియ విశాం। శూద్రాణాంచ పరంతప, కర్మాణి ప్రవిభక్తాని స్వభావ ప్రభవైర్గుణైః॥

౨ శ్లో॥ శమోదమస్తపశ్శౌచం। క్షాంతి రార్జవమేవచ, జ్ఞానం విజ్ఞాన మాస్తిక్యం బ్రాహ్మం కర్మ స్వభావజం॥

౩ శ్లో॥ శౌర్యంతేజో ధృతిర్దాక్ష్యం। యుద్ధే చాప్య పలాయనం, దానమీశ్వర భావశ్చ క్షాత్రం కర్మ స్వభావజం॥

౪ శ్లో॥ కృషిగోరక్ష వాణిజ్యం। వైశ్య కర్మస్వభావజః। పరిచర్యాత్మకం కర్మ శూద్ర స్యాపి స్వభావజం॥

౫ శ్లో॥ స్వేస్వేకర్మణ్యభిరతః। సంసిద్ధింలభతేనరః। స్వకర్మ నిరతస్సిద్ధిం। యథావిందతి తచ్ఛృణు॥

కృతయుగంబునందు జనులు పశుప్రాయులై యుండినట్లు పురాణంబులందు చెప్పబడి యుండలేదు. అట్లే యుండిరని యూహించినచో ధర్మ దేవత నాలుగు పాదములతో నడచియుండ జాలదు. ప్రజలును నాయకులును గూడ సజ్జనానువర్తులై యుండినచో ధర్మము నాలుగు పాదములతో నెట్లునడిచెనో తెలియరాదు.

బలి యను రాక్షసేశ్వరుడు దేవతలకు జన్మస్వత్వమైన స్వర్గాది భోగంబులను హరించి దేవతలను బాధింపగా వామనుడు బలిని నిగ్రహించుటయు.

పరశురాముడు దీనులగు ననాథులను సాధులను, అహింసా నిర్మలులగు బ్రాహ్మణులను క్షత్రియులు బాధించుచుండ క్షత్రియ నాయకుల ౨౧ సారులు తన గండ్ర గొడ్డలికి బలియిచ్చుటయు

శ్రీరాముడు సుగ్రీవుని భార్య నపహరించి కిష్కింధా రాజ్యమును తనవెంటనే యాతనికి హక్కు కలిగి యున్నను పన్నెత్తముల లోనికి దతిమిన ధర్మహీనుడైన వాలిని నిగ్రహించుటయు. దుష్టుడగు రావణుని చే దన్నులతిని తనను శరణుజొచ్చిన విభీషణుని అనుగ్రహించుటయు

శ్రీకృష్ణుడు మోసముచే పాండవుల రాజ్యలక్ష్మి నపహరించి వారల నరణ్యముల పాలుచేసి నానాబాధల నలయించిన కౌరవులను అర్జునునిచే సంహరింప జేయుటయు, ధర్మమూర్తులగు పాండవుల హింసింప దలచిన కర్ణుని కవచకుండలములను యింద్రునిచే హరించుటయు, విష్ణుభక్తి మెయియున్న సుభద్రార్జునుల వివాహామునకు కృష్ణుడు తోడ్పడుటయు లోనాగాగల మహాపురుష లక్షణంబు లన్నియు భగవంతుడగు శ్రీమన్నారాయణుండు భూభారంబు హరించుటకు, అధర్మమును నశింపజేసి ధర్మమును స్థాపించుటకు "పరిత్రాణాయ సాధూనాం। వినాశాయచ దుష్కృతాం। ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామియుగేయుగే॥" అని భగవద్గీతలో చెప్పబడి నటుల అమానుష శక్తి సంపన్నంబులగు వివిధావతారంబులెత్తి జగద్రక్షణంబు గావించుటయెల్ల దనయొక్క స్వలాభమునకా? జగద్భద్రమునకా? ఒక్క బాణముచే సముద్రంబును కంపింపజేసిన శ్రీరాముడకు రావణుని సంకల్ప మాత్రమునచే సంహరింపలేక సుగ్రీవ సఖ్యమునకై వాలిని సంహరింప వలసివచ్చెనా? చిటికెనవ్రేలి కొనయందు గోవర్ధనగిరినెత్తియే మహాగోత్రంబు లల్లాడించిన, క్షణమాత్రమునచే దావాగ్ని నంతయు పానంబుచేసిన, సంకల్ప మాత్రమునచే ౧౬౦౦౦ భార్యలకు ౧౬౦౦౦ కృష్ణులై విహరించిన సర్వవ్యాపి పురుషునకు, పరియొక్కరి యుద్ధంబున నధియసేనామధ్య గతుండై రథము డేయుచున్న యర్జునునకు దన విశ్వరూప ప్రదర్శనంబు గావించిన సమయంబున అర్జునుడా యాదర్శంబున సమస్త బ్రహ్మాండంబులను, చరాచర ప్రపంచమును విశ్వరూపుని కోలనరమను జిక్కియున్న కౌరవానీకంబును, భీష్మద్రోణ కర్ణాది దైత్యాంశ జనితులను గాంచెను అర్జునా! యీ కౌరవ వీరులందరును రాక్షసాంశ జనితులు వీరిదివరకే కాలస్వరూపుడను నాచే తేజోహీనులై మృతప్రాయులై యున్నారు నీవు నాయాజ్ఞనుల్లంఘింపక నిమిత్తమాత్రుండవై యుండి యుద్ధంబుసేయుము అని కృష్ణుండు పలికెను. అర్జునుండు విషాదంబు విడచి నిరుపమయ్యెను. అట్టి శ్రీకృష్ణుండు జరాసంధ వధార్థమై భీమార్జునుల సహాయ మపేక్షించెనా? రామపరాక్రమ హీనుడాట చేనట్లు గోరనేమి? తనను నమ్మిగహ పాత్రులును ధర్మ మార్గానువర్తులునగు పాండవులయొక్క తన తేజంబునిచ్చి తత్కారణంబున సధర్మ ప్రవర్తనులగు జరాసంధాదుల నిగ్రహించి తనభక్తుల కమూల్యంబగు యశస్సు నొసగూర్చుట తన ధర్మము గాదా?

స్త్రీలధర్మము

మహాత్ముని ఉపదేశము

పురుషుల కట్టి బాధ్యతలు గలవో స్త్రీలకును గూడ అట్టి బాధ్యతలనే యొసగవలెను. హిందూధర్మము అటులనే విధించుచున్నది. స్త్రీ లేకుండ పురుషునకు కర్మాధికారము పూర్తి గాదనియు స్త్రీ అర్ధాంగి యనియు హిందూధర్మము విధించుచున్నది హిందూ పురాణములందును, శాస్త్రముల యందును, స్త్రీల ప్రాముఖ్యము నంగీకరించిరి రామాయణము నుదాహరణగ గైకొనుడు. శ్రీ రామునియొక్క కీర్తి కంతకును సీతయే కారణము. సీతాదేవి మహాత్మ్యము యొక్క రాముని మహాత్మ్యము వెలవెల బారును సీతాదేవి త్యాగ ధర్మమున కపరావతారము. సీతత్యాగము యెదుట రాముని త్యాగము అత్యల్పము. భారత రామాయణముల పఠించి అనుకరింపగోరు వారెవ్వరును ప్రస్తుతము వ్యాపించియున్న దురాచారములు, అన్యాయములను సాగనిచ్చుట కంగీకరింపరు. హిందూ సంఘములోని కిటీవల ప్రవేశించిన దురాచారములను తొలగించు కొనుటయే మన ధర్మము. ఈ కార్యము చాలవరకు మీ చేతులలోనే యున్నది బాలికలకు ౧౬ వత్సరములు రానిదే వివాహము చేయమని మీరు తీర్మానించుకొన వలెను. ఆ దేవిధముగ నింకొక విషయమువగూడ మీరు కృతనిశ్చయులు గావలసి యున్నది. బాల్యమునందే, వితంతువులైన బాలికలకు తిరిగి వివాహము చేయుటకు మీరు తీర్మానించుకొనవలెను వివాహమనిన నేమియో యెరుగని పసికందులకు వివాహ మొనర్చుటయు, భర్తయన నెవ్వరో యెరుగని అమాయకపు బాలికలను విధవరాండ్రని పిలుచుటయు అర్థములేని పనులు. బాలిక మనః పూర్వకముగ ఆమోదము తెలిపిన నేతప్ప ఆమె అర్ధాంగి గాజాలదు. ఆశుభములు నెరుగని ౧౬ వత్సరములలోపు బాలికలకు వివాహమును గురించి ఏమి తెలియును. అంగీకారము నొసగుటకుగాని ఒసగక పోవుటకుగాని విచక్షణాజ్ఞాన మెచ్చటనుండును. అధమము ౧౬ వత్సరముల వయస్సు వచ్చినగాని బాలికకట్టి విచక్షణాజ్ఞాన మేర్పడదు, అటులగాక జరిగినది వివాహమనదగదు గాని, అట్టి విచక్షణాజ్ఞాన రహితావస్థయందొనర్చ బడినది వివాహము గాజాలదు.

హైదరాబాదు

బజారు ధరలు.

కోడూరపు లక్ష్మీనరసయ్యగారు
వర్తకులు ఉస్మానుగంజు హైదరాబాదు.

ధరలన్నియు హాలీలు.
పల్లా — ౧౨౧ సేర్ల తూకం
సేరు—౮౦ తులములు.

(భాద్రపద బ॥ ౫)	ధరలు
పెద్దకందిపప్పు	రు॥ ౨౯ ౭ ౦
చిన్నకందిపప్పు కొత్తది	౨౭ ౭ ౦
నానకరాంబియ్యము	౨౪—౨౬ వరకు
కాశిపిహోడిబియ్యము	౨౪—౮, ౨౭ ,,
యిలాయితీ పలుకు చిన్నది	౨౫ ౭ ౦
చేసన్న బియ్యము	౨౬—౭, ౨౪ వరకు
గవుడబియ్యము	౨౧—౨౩ ,,
పిహోడిబియ్యము	౩౬—౪౫ ,,
ఆరుకాటుబియ్యము	౨౪—౭, ౨౭ ,,
రామసాగరాలు పాతవి	౨౫ ౦ ౦
సన్నమిరిచి కొత్తది	౧౧౦ ౦ ౦
అంకపప్పు	౧౪ ౧౨ ౦
మినుములు	౧౬ ౧౨ ౦
శనగలు కొత్తవి పరదేశి	౧౯ ౦ ౦
అంకలు	౧౫ ౧౨ ౦
యరగ్రిగోధుమలు కొత్తవి పరదేశి	౨౫ ౦ ౦
శరబతిగోధుమలు	౨౩ ౭ ౦
బన్సీగోధుమలు మంచివి	౨౯ వరకు
మక్కాగోధుమలు	౨౮ ౦ ౦
జలాలియగోధుమలు	౨౫—౨౮ ౭ ౦
పచ్చజొన్నలు	౧౩ ౭ ౦
ఉల్లిగడ్డ	౭—౯ వరకు
నువ్వులు తెల్లవి	౩౬ ౦ ౦
పెసలుపచ్చవి కొత్తవి	౨౦ ౦ ౦
గడ్డినువ్వులు	
తెల్లపులువలు	౧౫ ౦ ౦
నల్లపులువలు	౧౫ ౦ ౦
పసుపు	౨౦ ౦ ౦
బెల్లము కొత్తవి	౨౭ ౦ ౦
కందులు కొత్తవి	౨౨ ౧౨ ౦
అలుసందలు	౨౩ ౦ ౦
చింతపండు కొత్తవి	౨౭ ౦ ౦
కుసుమలు	౧౪ ౭ ౦
మెంతులు శేర౧౬	౪ ౦ ౦
ఆమిదం శే౧౨	౬ ౦ ౦
ధనియాలు శే౧౬	౧౦ ౭ ౦
మంచినూనె శే౧౨	౩ ౩ ౦
ఎల్లిగడ్డ శే౧౨	౪ ౭ ౦
నెయ్యి నెం ౧ శే ౪౦	౬౪ ౭ ౦
నెయ్యి నెం ౨ శే ౪౦	౪౦ ౦ ౦
అల్లం శే ౧౨	౪ ౦ ౦
వెండి తు ౧౦౦	౯౭ ౯ ౦
బంగారం తులం కి	౨౬ ౬ ౦
సావరిను కంపెని	౧౩ ౯ ౯
నోటు	౧౬ ౫ ౦
పౌండ్	౧౬ ౫ ౯

వివిధ విషయములు

నీలువిగ్రహ సత్యాగ్రహము

ఇప్పుడీ సత్యాగ్రహమునకు డి కోదండరామి గారు నాయకులు. వీరు పలువురు వాలంటీరులు [illegible] తో మధురలో సత్యాగ్రహము జరిపిన వారట. [illegible] శ్రీనివాసు గారికి నీలువిగ్రహము పడగొట్టవలెనని యుద్దేశము కలిగినదట. మహాత్ముని కొన్ని విషయములు తెలిసికొనిన పిమ్మట దీనిని నడిపింపవలెనని [illegible] —

"ప్రజాసంఘములు ప్రత్యేక సంఘములు మీకు తోడు చూపునవి యుండు. ఆ ప్రస్తుత సమయమున ఈ సత్యాగ్రహమునందు చేయవలయును మీరు ఆలస్యము చేయరాదు. ఇప్పుడు మీకు కాంగ్రెసు సహాయము లభించు. మీ స్వంత బలముపైననే యుద్యమము నడుపవలయును."

మహాత్ముని యీ విషయము గట్టిగ నాలోచించి [illegible] వాలంటీరుల కోరకు [illegible] వారు తమ దృఢ అభిప్రాయము తెలిపిరి. మహాత్ముని తన ప్రచారమునంతే విషయమై ప్రోత్సహించుటయు, ఎంగుఇండియా పత్రికలో వ్యాసములు వ్రాయుటకు కోరిరి. గాంధీగారు సత్యాగ్రహులు తనపేరు చెప్పి యుద్యమము నడుపదలచిన వారి యద్దతుల ప్రకారము నడుప వలయునని చెప్పిరి. సత్యాగ్రహము యీ విషయమై [illegible] చర్చ జరిగెను. అప్పుడు [illegible] యుత్సాహము చల్లబడునని తలంచి నడుపుటకు వాలంటీరు లొప్పుకొనిరి. మహాత్మాజీ యుద్యమము నాశీర్వదించి తాను సహాయము చేయుదుమని ఆశీర్వదించిరి.

రాజ్యసభ

స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులగు గౌ॥ రామదాసు పంతులు గారు అవివాహితలగు కన్యలను దేవాలయములందు దేవదాసీలుగ నియమించు పద్ధతిని నిషేధించుటకై ప్రభుత్వము వారు శాసనము చేయవలయునని తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టిరి. ప్రభుత్వ మెంబరు తీర్మానముపట్ల సానుభూతి చూపుచు దానిని అంగీకరించుటకు వీలులేదని తెలిపిరి. కావున ప్రజాభిప్రాయమును ప్రజలయందు వ్యాపింపజేసిన పిమ్మట ఈబిల్లు తెచ్చిన ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడెదరని చెప్పిరి. [illegible] గారు తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి.

హిందూమతస్వీకారము

ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లా కలెక్టరుగా నున్న [illegible] హిందూమతము స్వీకరించిరి. ఒక మహమ్మదీయుడు హిందూమతము స్వీకరించెను.

ఖరగ్‌పూరు రైల్వే సమ్మె

[illegible] అధికారులు [illegible] కార్మికుల [illegible] కార్మికుల సామూహిక [illegible] కార్మిక [illegible] కార్మికులు శాంతితో [illegible]

మద్రాసు కాంగ్రెసు

జాతీయ మహాసభ జరుపుటకు [illegible] మొదలైనవి [illegible] ప్రతినిధుల [illegible] వేయి, ప్రేక్షకులకు [illegible] వేలు, [illegible] వేయి, ప్రదర్శనశాలకు [illegible] వేలు మొత్తము [illegible] త్వరగ ప్రయత్నము చేయవలయునని కోరబడినది.

ఏకసంతగ్రాహి

ప్రొఫెసర్ నారసింహను గారు ఆంధ్రులు. వీరి కసాధారణ మేధాశక్తి గలదు. వీరు [illegible] తమకు [illegible] అంకములుగల లెక్కలు నోటితో చూచి చెప్పగలరు. ఏభాషలోనైన పద్యము [illegible] సారి చదివిన తిరిగి ఒప్పగించెదరు. వీరు తమ అసాధారణ ప్రజ్ఞ చెన్నపురియందు చూపుచున్నారు.

భారతశాసన సభ

[illegible] బిల్లు [illegible] ప్రభుత్వము వారి [illegible] సవరించిన [illegible] తీర్మానమును అన్ని పక్షముల వారు ఆమోదించిరి. సెలక్టుకమిటీ [illegible] త్వరలో [illegible] తీర్మానము సమాలోచింపబడినది.

తాంజూరు రాజాగారు

రాజా శ్రీశివాజీ రాజాసాహెబు గారు కీర్తిశేషులయిరి. వీరు శివాజీ వంశమునకు చెందినవారు.

రాయల్ కమీషను

పూర్వము మైసూరు దివానుగనున్న సర్ ఎం. విశ్వేశ్వరయ్య గారు [illegible] కమీషను సభ్యులుగ నుందురని అనుకొనుచున్నారు.

మహమ్మదలీ సాహిత్యము

[illegible] ముస్లిం [illegible] మౌలానా మహమ్మదలీ సాహెబు [illegible] —

[illegible] ఇస్లాము మత [illegible] ప్రాముఖ్యము [illegible] మహమ్మదీయులకన్న ఒక [illegible] కలదు [illegible] హిందువులకు [illegible]

చీనాయందు [illegible]

[illegible] (Spears) [illegible] (Heavenly gate) [illegible] చీనా [illegible]

ఖాదీ [illegible] విచారము

ప్రస్తుతము దేశము [illegible] హిందూ మహమ్మదీయుల కలహములు [illegible] ప్రకటించిరి [illegible] ప్రబోధించుచున్నారు.

అ. భా. కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశము

ఈ సమావేశము [illegible] బొంబాయి నగరమున [illegible] జరుగునని [illegible] ప్రకటించియున్నారు.

[illegible] గారి ప్రబోధము

[illegible] హిందూ మహమ్మదీయ కలహముల [illegible] సమస్య [illegible] అభిప్రాయములు [illegible] దేశములో [illegible] దేశాభివృద్ధి [illegible] నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్య [illegible] ప్రవేశ పెట్టవలయును.

ప్రస్తుతము [illegible] చీనా [illegible] ఆన్యోన్య కలహములు గలవు. [illegible] చీనా యువకులు [illegible] జనసామాన్యము [illegible] విద్య వ్యాపింప చేయుటకై ప్రయత్నించుచున్నారు. [illegible] యువకులు [illegible] ప్రబోధించిరి.

సవరణ

[illegible] విద్యాలయము [illegible] వ్రాసిన వారు [illegible] రెడ్డి గారని [illegible] పొరపాటు [illegible] రెడ్డిగారని తెలిసికొన ప్రార్థితులు.

బాలకొండ

కాలస్థితి

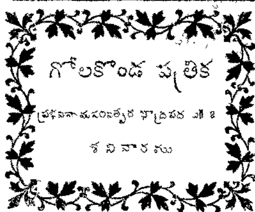
[illegible] కొన్ని చోట్ల వానలు [illegible] కొన్ని చోట్ల [illegible] ఒక వర్షమైనను లేదు [illegible] పాడి [illegible] ధాన్యము [illegible] ఇప్పుడు [illegible]

కలరా

[illegible] జిల్లాలో [illegible] వ్యాపించి యున్నది.

ఆంజనేయ విగ్రహము

ఈ గ్రామమందు [illegible] ఈ ఆంజనేయ విగ్రహము [illegible] ప్రోగుచేసి [illegible] విగ్రహము [illegible] ఆంజనేయుడు [illegible] "విద్యావిహీనః పశుః" [illegible] కాదుగదా!

విద్యావిషయక మహాసభ

హైదరాబాదు ఎజుకేషనల్ కాన్ఫరెన్సు ౧౪ వ సారి వేళము దీపావళి సెలవులయందు జరుపుటకు కార్యనిర్వాహకులు తీర్మానించిరి. మహాసభ కర్తృత్వము లెవరివ్వరో ప్రకటింప బడలేదు. ఈసారి బ్రిటిష్ ఇండియా విశ్వవిద్యాలయముల నుండి యోగ్యులగు వారిని ఆహ్వానించి వారిచే యుపన్యాసములు నిప్పించుటకు నిశ్చయింపబడినది.

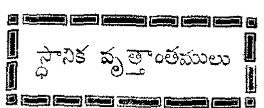
ఈ రాష్ట్రమున విద్య వ్యాపించుటకు యీ మహాసభ చాలవరకు తోడ్పడినది. ఈ సభయొక్క తీర్మానములను కొన్ని ప్రభుత్వము వారు కార్యరూపమునకు దెచ్చిరి. కొన్ని విచారణయందుకూడ నున్నవి. ఈ విషయమున విద్యాశాఖోద్యోగులును, విద్యాభిమానులును కలిసి ప్రయత్నించు చున్నారు. ఇంతవఱకు ప్రభుత్వోద్యోగులే మహాసభల కర్తృత్వము వహించిరి. ఈ సభవారి వలన యున్నత విద్య నభ్యసించుటకుద్దేశించిన బీద విద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనము లొసంగబడుచున్నవి.

మన రాష్ట్రమును ఇతర నాగరిక రాష్ట్రములతో బోల్చి చూచిన చదువువచ్చిన వారి సంఖ్య చాల స్వల్పముగ నున్నది. ముఖ్యముగ విద్యాభివృద్ధికొఱకు ప్రథమమున నిర్బంధము నెలకొలుపవలసి యున్నది. నగరాములకు ప్రభుత్వమువారు వేలకొలది ధనము వెచ్చించి పాఠశాలలు స్థాపించినను ప్రజలు వానివలన లాభము పొందుట లేదు. దీనికి కొన్ని కారణములు గలవు. పల్లెలయందలి పాఠశాలలు రైతులకు తీరుబడియుండని కాలములో నుండుటచే వారి పిల్లలు పనులలో తోడ్పడగా జరుగు కాలమున తెరువబడియుండును. అందుచే రైతులు తమ బాలుర పాఠశాలలకు పంపలేకున్నారు. ఇంతియగాక పాఠశాలలయందు గఱపబడు విద్య వారి వృత్తి కనుకూలించదు. ఇందువలన ప్రభుత్వకోశము నుండి ధనము వ్యయమగు చున్నను ప్రజలు లాభము పొందుటలేదు. ప్రస్తుతము పట్టణములయందు నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యప్రవేశపెట్టవలయును. వృత్తి విద్యలునేర్పు పాఠశాలలు అన్నిచోట్ల స్థాపింప వలయును. ఇప్పుడున్న గెంటుమూడు పాఠశాలలు చాలవు. స్త్రీ విద్యలో నిదివఱకు సమన్వయము చూపగలవు. కార్మికుల కొఱకును, పగలు పనిచేయు వారి కొఱకును రాత్రి పాఠశాలలు స్థాపింప వలయును. రాబోవు మహాసభయందు పై విషయములు గూర్చి విచారించి ప్రభుత్వము వారిచే కార్యరూపమునకు పెట్టించుట యుక్తము. అప్పుడు సక్రమ పద్ధతుల పైన విద్య వ్యాపింప గలదు. రాష్ట్రాభివృద్ధికి మార్గమేర్పడును. విద్య వ్యాపించినచో ఇతర సంస్కరణములకు వీలు కలుగును కదా!

మిస్ మేయోగారి విచిత్రపు జవాబు

“భారతమాత” అను గ్రంథమును మిస్ మేయో ఇద్దరు లెండను విమర్శించిరి. పలుతావుల యందు నిరసన సభలు జరుపబడినవి. ఇట్టి తీవ్ర ప్రతికూలమును గాంచియుండినను మిస్ మేయోగారు తమ అభిప్రాయమును మార్చుకొనినట్లు దోచదు. “మదర్ ఇండియా” అమెరికా దేశీయుల కొఱకు వ్రాసెనుకాని బ్రిటిషు ప్రజల కొఱకు వ్రాయలేదట. ఇదియే నిజమని తలంచిన యీ గ్రంథము ఇంగ్లండునందు ప్రచారమొందుకు చేయబడెను? పార్లమెంటు సభ్యుల కందుకందజేయ బడెను. సత్యమెప్పుడయినను గోచర మగును. మిస్ మేయోగారు వాసిపుడు భారతదేశము గూర్చి అసత్యవార్తలు ప్రకటించినను భారతీయులు ధర్మపరాయణులనియు, భూత దయగల వారనియు, సత్యవాదులనియు, విదేశీయులు తెలిసికొని యున్నారు. గాంధీ మహాత్ముని గూర్చి విమర్శించుట హాస్యాస్పదము. పలువురు అమెరికనులును, యూరోపియనులును వీరిని పూజించు చున్నారు. ఇట్టి నిరాధారములగు వార్త వలన హిందూ దేశము కీర్తికి కళంకము కలుగదు. కాని మిస్ మేయోగారు తమ కీర్తిని తామే మలినపఱచు కొనిరి. ఇట్టి అసత్య వార్తల వలన భారతదేశము గూర్చి నిజ సంగతులు ప్రపంచమునకు వెల్లడి యగును. అంతియే.

మహాత్మా గాంధీగారు తెహారమ్ము తెలుసు ఇండియాలో ఉన్న కష్టములను విమర్శించుచు వీరు దానిని “ఒక మురుగునీటి రిపోర్టు” అని వ్రాసియున్నారు. ఇందు మిస్ మేయో హిందూ దేశ పాతివ్రత్యమును, నీతిని, మతము, సకల విషయములను కూడ నిరసించి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఘనతను కొనియాడినది వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈమె రవీంద్ర కవీంద్రునిని, మహాత్మాజీని విమర్శించినది. నిరాధారములగు నిందలు మోపినది. హిందువులు [illegible] బాలురనియు, మూర్ఖాచార పరాయణులనియు, పారిశుధ్యమేమియును లేదనియు వ్రాసినది. మహాత్ముడు సూచించినటుల ఇకనయినను మిస్ మేయో భారతీయుల క్షమాపణ గోరుట వివేకము.

“ఇస్మియా కామిల్” ఫలితములు

మౌల్వీ సయ్యద్ అబ్దుల్ గఫూర్ సా॥ దారుల్ ఉలూము రెండవ తరగతి (పాస్ బెతఫ్సీర్), మౌల్వీ సయ్యద్ మహిబూబ్ హుసేన్ సా॥ దారుల్ ఉలూము మూడవ తరగతి (పాస్ బెదర్జ్), మౌల్వీ సయ్యద్ అబ్దుల్ బాకీ సా॥ రెండవ తరగతి (కలాం)

డ్రాయింగ్ పరీక్షలు

హైదరాబాదు పరీక్షా కేంద్రమునందు దిగువ ప్రదేశములందు పరీక్షలు జరుగును —

విద్యార్థులకు — సిటీకాలేజి

విద్యార్థినులకు — స్త్రీలబోధనాభ్యసన కళాశాల

కాలనిర్ణయము

ఎలిమెంటరీ గ్రేడ్ — ౨౨ సెప్టెంబరు శుక్రవారము ౧౧ నుండి ౧ గంటలవరకు ఆబ్జెక్టు డ్రాయింగ్ [Object Drawing] ౨ నుండి ౪ గంటలవరకు డిసైన్ [Design] శనివారము ౨౩ తేది ౧౧ నుండి ౧౨—౩౦ వరకు ఫ్రీహాండ్ [Free hand] నేచర్ [Nature] కలర్ డ్రాయింగు [Colour Drawing] ౨ నుండి ౨—౩౦ వఱకు మెమొరీ డ్రాయింగ్ [Memory Drawing]

ఇంటర్మీడియట్ గ్రేడ్ — ౨౧ సెప్టెంబరు గురువారము ౧౧ నుండి ౨ వఱకు నేచర్ డ్రాయింగ్ [Nature Drawing] ౨—౩౦ నుండి ౪—౩౦ వఱకు ఫ్రీహాండు డ్రాయింగ్ Freehand Drawing ౨౨ శుక్రవారము ౧౧ నుండి ౨—౧౫ వఱకు డిసైన్ Design ౨—౪౫ నుండి ౪—౧౫ వఱకు స్కేలు డ్రాయింగ్, లెటరింగ్ (Scale Drawing and lettering) ౨౩ అక్టోబరు శనివారము ౧౧ నుండి ౧ వఱకు ఆబ్జెక్టు డ్రాయింగ్ ౨ నుండి ౨—౩౦ గంటల వఱకు మెమొరీ డ్రాయింగ్.

[illegible]

[illegible] బాల్యమున [illegible] జరిగినది. అయినను నష్టము కలుగలేదు. పశు వ్యాధి మహబూబాదు నగరము వరంగల్లు, ఆదిలాబాదు జిల్లాలలో వ్యాపించుచు గలదు

గోధుమలు, దొడ్డుబియ్యము, జొన్నలు రూపాయికి ౩౪, ౮, ౯౪ సేర్లు జిల్లాలయందు విక్రయింప బడుచున్నవి హైదరాబాదు నగరమునందు దొడ్డుబియ్యము, పచ్చజొన్నలు రూపాయికి ౫, ౯ సేర్లు అమ్మబడు చున్నవి సింధన్నూరు (రాయచూరు) నందు ౭౪౫ ఘరీకి ఉచిత సహాయము చేయబడినది

జిల్లాలరక్షక శాఖ

అవ్వల్ మదద్గారులగు మౌల్వీ వహీదుద్దీన్ హుసేన్ సా॥ ఉద్యోగకాల పరిమితి ననుసరించి వారికి „నాయిబ్ సదరునాజం'' అను బిరుదమొసంగ బడినది

చందావర్కరుగారు

శ్రీయుత జి ఎ చందావర్కరు గారు బి ఎ ఎం ఆర్ ఎ ఎస్ రెసిడెన్సీ పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు ఈ సంవత్సరము కలకత్తా యూనివర్సిటీ ఎం ఏ పరీక్షయందు కృతార్థులైరి

సదర్ మహాసబీ ప్రకటన

ఆబాన్ ౩౦ వ తేదీనుండి ఆజూరు ౨ వ తేదీ వఱకు విజయదశమి, యాజ్దహు షరీఫ్ సెలవు లుండుటచే ఆబాన్ నెల జీతములు ఇజాజత్ నామాలు ౨౮ ఆబాన్ నుండి ౨౬ వఱకు జారీచేయ బడునని ప్రకటింప బడినది

మోటారు టాక్సు

ప్రభువుగారి ఫర్మానను సారము ప్రైవేటు మోటారులకు సంవత్సరమునకు రు॥ ౩౬ లును, కిరాయి మోటారులు రు॥ ౪౨ లును, మోటారు సైకిళ్లకు రు॥ ౧౬ లును ౧౩౩౭ ఫ॥ నుండి గైకొనబడును

ఫౌజ్దారి బల్దా

అవ్వలు నాజిములగు మౌల్వీ అసదుల్లా సా॥ సిద్దికీ శరీర మస్వస్థత నొందుటచే సెలవు గైకొనిరి

రాజమోహన్ బారిస్టరు గారు మౌల్వీ మహ్మదలీ సా॥ నుండి నాల్గవ నాజిం జాయిదా పొందిరి

విందు

మహారాజా కృష్ణప్రసాదు బహద్దరు యెమినస్సల్తనత్ హైద్రాబాదు నగరమునందు నివసించియున్న గెజిటెడ్ ఆఫీసరులకు ఆబాన్ ౧౩ వ తేదీ విందొసగెదరు

విద్యావిషయక మహాసభ

పై మహాసభ (౯) వ సమావేశము ౯౯, ౨౦ లందు జరుగును.

లెక్కల పరీక్ష

నేటినుండి లెక్కల పరీక్ష ఆరంభమయినది

చెన్నూరు మున్సిఫు

[illegible] మౌల్వీ అబ్దుల్ ఖాలిక్ సా॥ కు మెహరు ౧౫ తేదీ నుండి [illegible] తేదీ వఱకు సెలవు మంజూరు బడినది. [illegible] మౌల్వీ [illegible] సా॥ పనిచేయును.

[illegible] బాలికా పాఠశాల

[illegible] మహమ్మదీయ స్త్రీలు [illegible] హాజరై [illegible] శ్రీమతి మనోరమ [illegible] గారు నగరపు బాలికా పాఠశాలను దర్శించిరి పాఠశాలలోని విద్యావిధానమును గూర్చియు ఇతర విషయములను గూర్చియు శ్రీమతి గారు కార్య నిర్వాహకులను విచారించిరి భాషా విషయమునకే గాక స్త్రీలకు అవసరములగు చేతి పనులను నేర్పు విషయమునను బాలికలకు శిక్షణ గరప వలయునని యామె గారు సూచించిరి చేతి పనులను నేర్పు విషయములో కొన్ని యమూల్యములగు సలహాలనొసంగుటయే గాక పాఠశాలోపాధ్యాయినులకొ విషయమునందు తగు శిక్షణ మొసంగుటకు గూడ సమ్మతించిరి, బాలికలు సిద్ధము చేసిన వస్తువులు మొదలగువానిని పరీక్షించిరి పాఠశాలా బాలికలు సిద్ధము చేయు వస్తువులు మొదలగు వానిని తమ కడకు పంపినచో, వానిని విక్రయించి యాసొమ్ము పాఠశాలకిచ్చుటకు వాగ్దానమొనరించిరి బాలికలు తెలుగున „స్వాగతంబు'' గీతాదులను పాఠశాలకు దానము చేసిరి కార్య నిర్వాహకుల పక్షమున శ్రీమతి [illegible] గారికి శ్రీ మదిరాజ బి ఏ గారు వందనము లర్పించిరి

ప్లేగు

సికింద్రాబాదు నందు ౧౫ సెప్టెంబరు తేదీ ౯ గురు వ్యాధిగ్రస్తులయి ౩ గురు మరణించిరి వ్యాధి ఆరంభమునుండి ౭౬ గురు వ్యాధిగ్రస్తులయి ౫౫ గురు మరణించిరి

మహారాజా బహద్దరు దౌరా

మహారాజా శ్రీకృష్ణప్రసాదు బహద్దరు జిల్లాల దౌరా చేయుదురు ౨౦ సెప్టెంబరు వాడు ౯ గంటలకు బయలుదేరి ౧౧ ౧/౨ గంటలకు సంగారెడ్డి చేరుదురు ౨౨ తేది ౯ గంటలకు సంగారెడ్డినుండి బయలుదేరి ౧౧-౩౦ కు బీదరు చేరుదురు ౨౩ వ తేది శుక్రవారమగుటచే అచటి కార్యాలయములు పాఠశాలలు ౨౪ ౨౫, ౨౬, ౨౭ తేదులయందు తనిఖీ చేయుదురు. అటునుండి ౨౮ తేది ౯ గంటలకు బయలుదేరి హుమ్నాబాదుకు ౧౧ గంటలకు వచ్చెదరు అచట ౨౯ తేది యుందురు ౩౦ తేది ౯ గంటలకు హుమ్నాబాదు నుండి వెడలి ౧ దారిన పేటలో భోజనము చేసి ఆదేరోజు హైద్రాబాదు వచ్చెదరు

ఉపాధ్యాయుల సంఘము

పైసంఘ కార్య నిర్వాహకులు సమావేశమై విద్యాశాఖ ఉపాధ్యక్షులగు సయ్యదు మహమ్మదు హుసేన్ సా॥ జాఫ్రీ, హైద్రాబాదు విద్యాశాఖ ఇన్‌స్పెక్టరులగు సయ్యదు ఆలీఅక్బరు సా॥ యాగోపురం [illegible] హైదరాబాదు సికింద్రాబాదు ఉపాధ్యాయుల పక్షమున ఘనముగ స్వాగత మొసంగుటకు తీర్మానింప బడినది

కలకత్తా వైద్యమహాసభ ప్రతినిధులు

వైద్య శాఖాధ్యక్షులగు డాక్టరు ఖాజా మొయినుద్దీన్ సా॥ డాక్టరు హార్డికర్, డాక్టరు మూర్తి, డాక్టరు క్లేటన్ గారును ప్రతినిధులుగ బోయెదరు ఈ సభ డిసెంబరు నెల ౧౫ తేది జరుగును

మాలుమంత్రికి మోటారు

దొమ్మకొండ సంస్థానము దక్షిణశాఖల మంత్రులగు కర్నల్ [illegible] శ్రీవారికి ప్రభుత్వ కోశాగారము, మరికి మోటారు నిర్మించుటకై ప్రభుత్వ గారు ఫర్మాను జారీచేసి యున్నారు.

గ్రామసమాచారములు

శ్రీ దేశోద్ధారక ఆంధ్ర భాషానిలయము

ద్వితీయ వార్షికోత్సవము

ఈ వార్షికోత్సవమును జరుప నెల దినములనుండి మాసములో ఎంతలు తీవ్రముగనుండుటచే పెరిగెను, [illegible] తనలు మూర వారములనుండి రాలేని [illegible] చేసెను, ప్రయాణ సౌకర్యమంతగా లేకుండుట చేసియు, [illegible] వాయిదా [illegible] వలసిన వచ్చెను, అన్నియు అయిన వెను, కొన్న బడిన ౧౧ శ్రీ శతావధాని వేలూరి శివరామ శాస్త్రిగారు ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయము పరిశోధనా కార్య [illegible] నిమగ్నులై యుండుటచేతను, యింతవఱకు వార్షికోత్సవము జరుప నవకాశము లేకపోయెను ఇటుల కాలయాపన జరుగుచుండెను విచారించిరి శ్రీ శివరామ శాస్త్రిగారు ఈ యుపన్యాసము నిమిత్తమునందు తప్పక విచ్చేసెదమని [illegible] గంగనియము తోడి నిశ్చయముగా తెలిపిరి జరుగు వార్షికోత్సవము విజయ, విదేశాదులను, జరుపు సన్నాహములు చేయుచున్నవి శ్రీ శివరామ శాస్త్రిగారు ఆంధ్ర లోకమున గల సుప్రసిద్ధ పండిత కవిద్వయులలో నొకరు జగద్విఖ్యాతులగు శ్రీ తిరుపతి వేంకట కవుల ప్రియ శిష్యులు అనేక కళ విధానముల గావించి రాజాధి రాజులచే మెప్పువడసి కీర్తి గాంచి యున్నారు సంస్కృతాంధ్ర సాహిత్యములందు సమాన ప్రజ్ఞాధురీణులు బహు గ్రంథకర్తలు, విమర్శ కచకులు, వీరి భాషా ప్రవాహము విమర్శనా శక్తియు, నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్రులకు పరిచయములే అట్టి భాషాపోషకుల వాక్యానందము భాగ్యము, లభించుటకు యీ సౌలభ్యంచ సంస్థానాంధ్రులకు కీయ్యదినము లభించు ప్రయత్నము శ్రీ శివరామ శాస్త్రిగారి యాగమన సందర్శన సమయ కేశంబులు యీ సంస్థానాంధ్రులకు మార్గదర్శకమై చిరస్మరణీయముగ నిలచియుండగలవు! అన్ని విధముల యీ వార్షికోత్సవ సమావేశము మిగుల ప్రాముఖ్యత గాంచగలదు ఈ సంస్థానాంధ్ర జనసంఘ సర్వాంగ ప్రయత్నము ఎంత గానో జరుగుచున్నవి నిలయమును గృహ నిర్మాణాగి పనులు నిర్వర్తింప బడి యున్నవి అన్ని విషయముల సమకూడి యున్న యీ సంస్థానాంధ్రులకు నూతన ప్రవేశ మొనరింప బడినట్లు, అట్టియెడ శ్రీ శాస్త్రిగారి రాక యీ సంస్థానాంధ్రోన్నమునకు ప్రసాదయోగ్యమగు జీవిత చారిత్రమున సుప్రసిద్ధ గాంచగలదు ఈ సభ [illegible] వార్షికోత్సవ [illegible] మున వనరాయి భక్తులకొరకై యీ ప్రాంతము లంది ప్రయాణముకూడ జరుగును [illegible] యీ వార్షికోత్సవము నిశ్చయింప బడుటచే ఎల్లరును విశేషముగ లభ్యాప్తించి పంపుటకు ఆశించియు కలంగ [illegible] మరియు అపోహింప బడిన ప్రముఖులను బ్రహ్మశ్రీ పండిత జన మాచి సీతారామ స్వామిగారు సెలవులందేక పోవుటచే రాజాలమనిరి ఆంధ్ర మహాసభా కార్యదర్శులు దక్షిణమునిలము

లాలా లజపతిరాయి గారి యుద్బోధ

అయ్యో! ఈ మతకలహము లీలాగు జరుగుచుండు టెంతకాలమని చాలమంది ప్రశ్నించుచున్నారు. "ఈ కలహముల కిపుడు పరమావధి కలిగినది ఇంతకంటె హెచ్చుగా కలుగ జాలదు" అని ప్రజలెంతవరకు గ్రహించ జాలుదురో అంత వరకును యీ కొట్లాటలిట్లే జరుగుచుండును. అపరమావధి యేర్పడినదని నేను తలంచెద. ప్రాణనష్టమును ధన నష్టమును హిందువులకు చాల హెచ్చుగా కలిగిన మాట నిజమేగాని మహమ్మదీయులకు గూడ గొప్ప నష్టము కలిగియే యున్నది. కొట్లాట యొక విరమింపుడని హెచ్చరించుటకు తగిన సమయము వచ్చియుండ లేదా? బ్రిటిషువారు మతకలహములను పెంచి పరిపాలనము సాగించుచున్నారని మన మితరులో వారి కాగ్రహము కలుగునట్లు మిక్కిలి అక్రమము చేయుచున్నామని వారిలో కొందరు గ్రహించియుండిరి. మాటయును నిజమే కావచ్చును. భారతదేశమున బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు మిత్రభేదమే ప్రధానాధారముగా నున్నదని గ్రహించుటకు తగినంత వివేకము వారికి లేదనినచో నెవరును నమ్మజాలరు. బ్రిటిషు దేశీయులలో నిష్పక్షపాతులగు వారును ప్రముఖోద్యోగులలో కొందరును గూడ నిది నిజమేనని వెనుక నొప్పుకొనిరి. యింతేకాక ఇప్పటికి నొప్పుకొనుచునే యున్నారు. బ్రిటిషు దేశమునందలి పత్రికలలో భారత దేశమును గూర్చిన విషయములు కొట్లాటలు తప్ప మరేవియును ప్రకటింపబడుటలేదు. మత కలహములను గూర్చి మాత్రమే ఆ పత్రికలు ప్రకటింపజాలి యున్నవి. బ్రిటిషు దేశమున సభలలో [illegible] మత కలహములను గూర్చియే ప్రతి సభలోను మాటలాడు చుందురు. స్వరాజ్యము కొరకు భారతీయులు ఆందోళనము సలిపినప్పుడెల్ల ఈ మత కలహములు అడ్డముగ చెప్పను [illegible] మంచి ఆధారముగ నున్నవి.

ఆంగ్లేయోద్యోగము ప్రచారమునకు [illegible] దేశమున [illegible] శాస్త్రి గారు గ్రామాంతరమున [illegible] కొన్ని సంఘ కార్యములను [illegible] రావించుటకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కొంతకాలము సమావేశమున [illegible] మహా జనుల [illegible] శాస్త్రి [illegible] శాస్త్రి [illegible] మున్నారము.

విరోధము

[illegible] సభ [illegible] రాయినారు [illegible] శ్రీ [illegible] రామారావుగారు [illegible] సమయము [illegible] తోకనుపడి నరసింహులు [illegible]

ఇక మన మనస్సులలో [illegible] మన ముస్లిము సోదరులు సౌఖ్యముగా నున్నారా? మనకు సౌఖ్యమేమున్నది? లేదు. కష్టము విసుగు చెందియున్నారా? కాదు అది నిశ్చయమేగాని మనమింకను వారిని సాగించుచునే యున్నాము. హిందువుల నందరిని మహమ్మదీయులను జేయుట అసంభవము. వారినందరిని యీ భారత దేశమునుండి వెడలగొట్టుటయును అసంభవమే, అని మహమ్మదీయు లింకను గ్రహింపలేదా? శ్రద్ధానంద స్వామిని చంపుటవలన శుద్ధి సంఘటన సోద్యమము అంతరించి పోలేదని వారీపాటికి గ్రహించియే యుండవలెను. శ్రద్ధానంద స్వామిని చంపుటకు మహమ్మదీయు లందరును బాధ్యులని నేననుటలేదు అదినా అభిప్రాయము కాదు. ఎవరెట్టి కుట్రలు పన్నినను యిట్టిహత్యలెన్ని జరిగినను గూడ ఆర్య సమాజమునకు వినాశము కలుగదనియును శుద్ధి సంఘటనోద్యమములు నశింపవనియును మహమ్మదీయులీపాటికి గ్రహించియుందురు. గ్రహించియుండవలెననియే నా అభిప్రాయము.

నిజముగ జ్ఞానములగు మతములందు నాకు నమ్మకము లేదు. ఒక మతమువారిని తమ మతములో కలుపుకొనుటకు మరియొక మతమువారు కృషి చేయుట తప్పనిభావము నేను తలచెదను. క్రైస్తవ మిషనరీలును మహమ్మదీయ మౌల్వీలును హిందువులను తమ తమ మతములలో కలుపుకొనుటకు గట్టికృషి చేయుచుండ నుండెనకో ఇతర మతముల వారిని హిందూ మతమున చేర్చుటకు హిందువులు ప్రయత్నించుచునే యుండవలెనని నేను నిజముగా నమ్ముచున్నాను. నాకిది కోరదగినదో, స్త్రీలను మనోబలము లేనివారిని మరియొక మతమున కలుపుట శిష్టాచారమగు నేరమగునని గూడ విధించియుందును. మతములో కలుపుటకు గట్టి ప్రయత్నము చేయుటయే అక్రమమనిగూడ నేను భావించియుందును. ఇప్పుడు మహమ్మదీయులు హిందువులను (మహమ్మదీయ) మతమున కలుపుటయును అట్లు కలిసిన వారిని హిందువులు మరల నిజ (హిందూ) మతమున కలుపుటయును గూడ చాల సహజముగ రీతిగా గూడ జరుగుచున్నది. సిక్కుల హ్యాంగ యుల విమలాత్మ [illegible] నగువారందరును వీనిని చాల గరహించుచునే యున్నారు. మతము [illegible] నిజ మతము (ధర్మ) మునకు చాల కళంకము కలుగుచున్నది. ప్రాచీన కాలమున మతము [illegible] సాధనముగా వాడియుండిరి. చరిత్రలో నదేమును రాజకీయములను [illegible] కాని నేడో [illegible] ఉద్యోగములు [illegible] మతము [illegible] కూడ [illegible] కూడదు. [illegible] విషయమున [illegible] అట్టి [illegible] కనబడెను.

[illegible] మతములను క్రైస్తవులను చేయుటయందే మరియు [illegible] మిషనరీలు బ్రిటిషు [illegible] వారే మొదట మన దేశమునకు గొనివచ్చిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు (భారతదేశమునందలి అధికారు) [illegible]

[illegible] మిషనరీలు [illegible] అన్ని [illegible] మహమ్మదీయులుగూడ [illegible] గాని వ్యాధి [illegible] పనిచేసిన వారు వారే. మహమ్మదీయులుగూడ నిప్పుడీ పనిసే ప్రారంభించిరి. కాని క్రైస్తవ మిషనరీలకంటె చాల నేర్పరిగాను [illegible] సాగించుచున్నారు. మిషనరీలు చాల యుక్తిగాను కట్టుబాటుతోను యీ పనిని సాగించియుండిరి అందులకు వారికి అపరిమితమగు ధన సహాయము వారికి అంగబలము అర్థబలముగూడ చాల హెచ్చుగా నున్నవి. వారి చర్యలను చూచి హిందువులు మొదట నిర్వేదపడిరి. పిమ్మట గోలపెట్టిరి. తరువాత నోరు మూసుకొని కూర్చుండిరి. మిషనరీల పద్ధతులనే అవలంబించి వారి వెనువెంటనే ఆర్యసమాజ మొకటి కిమ్మట నేర్పరుప బడెను.

మత స్వాతంత్ర్యము పేరుతో చాల ఘోర ములను జరిపియుండిరి. గాని లేనిపోని నిందలు కల్పించి నిగూఢ నిందింప నవసరము లేదు. ఇతర మతముల మతగురువులు మున్నగు వారిని దూషించుట హిందూ మత ధర్మములకు విరుద్ధమేగాని క్రైస్తవులును మహమ్మదీయులును హిందువుల మత కర్తలను అవతార మూర్తులను నిందింప సాగుటచే హిందువులలో కొందరుగూడ నీ దౌర్జన్య పద్ధతి నవలంబించుట తటస్థించినది. శ్రీకృష్ణుని నిందించుచు మహమ్మదీయులును క్రైస్తవులును గూడ రంగీలా రసూలువంటి గ్రంథము లనేకము వ్రాసి యుండిరి. రంగీలా రసూలువంటి గ్రంథములను వ్రాయువారు మానవ సంఘమునకు ద్రోహులనియే నేను తలచెదను. వీనివలన మతమునకు గాని సంఘమునకు గాని యెట్టి మేలును కలుగదు. ఏ మత మువారైనను సరే యిట్టి గ్రంథములను వ్రాయుట నేరమని స్థిరపరుపవలెననియే నే కోరెదను. ఇట్లు హిందువులకు మహమ్మదీయులకును విరోధములు హెచ్చుగా నుండుటచే మిషనరీలు యిందుకు [illegible] లేకుండ నేనిప్పుడు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మాత్రమే విన్నవించెదను.

ఈ కలహములవలన దేశీయుల కందరికిని నష్టము కలుగుచున్నది గాని ఒక మతమువారికి మాత్రమే కలుగుట లేదు. [illegible] చాల అవమానముగా [illegible] కలుగుచున్నది. ఇక రెండు మాత్రములు [illegible] మన పుత్రపుత్రుల [illegible] చేయు [illegible] బంధుగుమకొను చున్నాము. మన సంతతి చరకాల ముండునట్టుల చేయు జాలుచున్నాము. ఇప్పటికే మించి మీరినది. కాని యిప్పటికైన సరియగు దారిని నడువ నారంభించవలెను. లేదా మహాపత్తు [illegible] ప్రాప్త మగును.

(అనువాదము)

సారస్వత మందిరము

ప్రాతఃకాల వందనము

12-9-27

(ఇ. రాజయ్య చెన్నూరు)

సీ॥ తనపతియరుదెంచునని పద్మినీసతి
ముఖవికాసంబుతో ముఱియునపుడు
అన్యుఁడైనట్టి ఛాయాపతి రాజాది
కేవెఱందియుఁ దాఁగఁ బోవునపుడు
కేమ్లఁ బక్షులు హాయిగ విదురించి
మొరల కైయడవుల కేగునపుడు
తనుకష్టముఁ గోర్చి ధాన్యముల్ పండింప
హాలికుల్ పొలముల కరగునపుడు

తే॥ మందమారుత మెల్లెడ వీచునపుడు
చెట్లశాఖలఁ బక్షులు చెలగునపుడు,
విశ్వపాలకుఁడగు పరమేశ్వరునకు,
హృదయపూర్వకముగ నమస్కృతులొనర్తు.

తే॥ పుష్పసౌరభ్య మెల్లెడఁ బొరయునపుడు
పల్లవంబులు రసములు సల్పునపుడు,
సకల లోకమయుండగు సభవునకును
మ్రొక్కులిడెద నేమన పూర్వకముగ.

కాలమా!

(గాదె వేంకటరామారావు విద్యార్థి)

ఉ॥ కాలమ! నమ్మరాదునిను కాంతులు హెచ్చుగ జేసినావు దు
శ్శీలము పెంచినావు, పరిశీలన శక్తిని మాపినావు వా
చాలురఁ గాంచినావు అగచాటుల దీరులకిచ్చినావు, ద్రో
హాలను గూర్చినావుగద, తావక శక్తి కసాధ్యమున్నదే!

గీ॥ నిజము నిజరూపమును బాసె నీతిమాసె
పరధనాపేక్ష జీవికి ప్రాణమయ్యె
అనృతమాడుట సర్వసామాన్యమయ్యె
కాలమా! నీదయాభిక్ష కలనగాదె

గీ॥ త్యాగశీలుర దానపద్ధతులుమారె
మానసీయుల హృదయ పద్మములుమారె
సత్యసంధులమానస సరణిమారె
కాలకింకర! నీవెగా కారణంబు.

శా॥ నాకుండన్ననె నాకు దైవమనుచున్ నా ప్రాణమందెంతయో
వ్యాధుర్యంబునబుచ్చు మానవతియే, మానంబువోనాడి, దు
ష్క్రోధమ్మున్ పవిత్రవంశమును నిర్మూలించ సంకించి దు
ర్మార్గత్ పెంచిన నిన్ను నేమనగ శక్యంబౌనె మహాకాలమా!

సీ॥ "కలసినీరక్షీరముల భాతి" చెలువొందు
దాంపత్య ధర్మమింకింప గలవు
"తలలోని నాల్కనా" దనరు సత్సంగుని
దుస్సంగతుఁడటంచు దూఱగలవు
"ముత్తెంపుసరులలో" మొనయు దారముతీరి
చెలఁగు మిత్రత్వంబు చెఱుపగలవు
"పూచిన తంగేడు" పోలుపు మీఱెడి కుటుం
బముల సర్వముధ్వంస మొరుపగలవు

తే॥ గీ॥ నీకుగలశక్తి సామర్థ్య నియుతులెల్ల
కలమునకు లేవు వాడి ఖడ్గమున లేవు
హృదయపూర్వక వందనం బిడుదునీకు
కాలమా! నింగదూర్చ కష్టాలుపడకు

కీర్తిశేషులగు శ్రీమతి వెంకట రాజుబాయి-ఎర్ దేశాయిగారు

లింగన్నపేట సమస్థానము-సిరిసిల్లా తాలూకా

మ॥ సిరిశాలాహ్వయ పట్టణంబున గృపన్ శ్రీ నారయాంధ్రో
క్తి, ఎం ది సాహాయ్యముఁ జేసి వాగ్విభవ సందీప్తిన్ వి
జృంభింపగా సరసేన్ మాతృవచో విహీనుల లసద్వ్యా
హారులన్ జేసె, నాసరస స్వాంతకు రాజుబాయికి మన
శ్శాంతిన్ హరుండీవుతన్॥

మ॥ పురుషోత్తంసులు ధీర సత్తములె, వైముఖ్యమ్మునుం జేసిను
స్థిరచిత్తమ్మున మాతృవాగుప కృతిన్ జేయంగ నుద్యుక్త
లై, వరలన్ బాలని యాస్థితిన్, దరుణియే భాషాభి వృద్ధ్య
ర్థ, మీసరణిన్ దర్మము బూనుకొంతటి ప్రశంసాపాత్రమో
చూడుడీ॥

శా॥ ఆయుష్కాలము దీరగా మరణశయ్యాలగ్నయై యుండగా,
మీ యుద్దేశ్యము గోర పుత్రునకు చెప్పెన్ "దేవభో
దేశ సేవా యుత్తుండవునై ప్రియంబునదదీయాశీర్వచ
ప్రక్రియా ప్రేయంబంద వచించు" నీరు స్వామతప్రీతిన్ మ
దన్ మోకమా!

మ॥ కరుణావారిధి శౌరి శాంతివిధి సౌఖ్యస్ఫూర్తి రక్షింపుతన్
గరుణన్ లింగనపేట భూప నరసింగారావు సద్ధర్మాంగనన్
చిరకీర్త్యంచిత రాజుబాయిని లసద్ధీవారిధిన్ సజ్జనా, దరణా
యత్త మనోంబుజన్ సకల విద్యావర్ధ నాద్యుద్యమన్॥

ఉ॥ కాలువరొందు ప్రత్యయుదకంబులు ద్రావగ నూత్న ఖం
డము, ల్పొలవియన్న రాసులు నెసంగ సమర్పియు మోక్షయా
గమున్ హాలిగ సప్తవాసరములందు రచించి యుశంబు
గొన్న, భూపాలు సతీమణి' సుఖము భాగ్యమునొందు ని
విత్రశాంతతన్॥ —

స్త్రీ పునః సంధానము

నుంగళగిరి రాఘవమ్మగారు

ఇంతవరకు స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమును గూర్చియు, స్వయంవరమును గూర్చియు వివాహ సమానత్వము గూర్చియు, వివాహ నిర్ణయమును గూర్చియు విచారించితిమి యిక, హిందూమత సిద్ధాంతము ననుసరించు ప్రతి భారతీయుడును, వేదముల యాధారమును శిరస్సావహించు వారలును వేదముల ననుసరించు యుపవేదములను గాని వేదరాజ వారలును హిందూమత సిద్ధాంతముల ననుసరించు ప్రతి కర్మమును అధ్యాత్మికమనునటవే అవి యున్నియు వేదములపై యాధారపడియున్నవి వేదముల సారాంశములు యుపవేదములను బోధించుచున్నవి ఆయుర్వేదము ఋగ్వేదము యొక్క యుపవేదము. ఆయుర్వేద శాస్త్రమును మహాఋషులనేకులు రచించిరి ఆయుర్వేదమందొక భాగ ముశుశ్రుత మహాముని రచించినారు ఈ మహాఋషి యిచ్చిన ఐదవనే వివాహ నిర్ణయమును గురించి వ్రాసిరి "శ్లో॥ మాసం చివిరేళ తిత్తోవత్రే పుంనారీకు సోనకే। సమ్యాగ్వా విశ్యైతా జాతియాత్ పురుషోభిషక్" అనగా వైద్యుని వృక్షధ మందు పురుషునకి ౨౫ సం॥ స్త్రీకి ౧౬ సం॥ లకు వివాహము జరుగునో వారికి సమాన సౌఖ్య సిద్ధిగలుగును అయితే శ్లో॥ ఊనః షోడశ వర్షాయా మప్రాప్తః పంచవింశతిమ్‌। యద్యాధత్తే పుమాన్ గర్భం కుక్షిస్థః సవిపద్యతే॥ జాతోవాన చిరంజీవేజ్జీవేద్వా దుర్బలేంద్రియః। తస్మాదత్యంత బాలాయాం గర్భాధానం న కారయేత్" అనగా బాలకు ౧౬ సం॥ ప్రాయము గల పురుషునికి ౨౫ సం॥ లోపును సంగమము గలిగినచో ఆమె గర్భాంత రాజారుని యొకచో గర్భము నిలిచి శిశువు జనించినను బహుకాలము జీవించ జాలదు జీవించునో మరణించును అనారోగ్యము గా [illegible] చిన్నవయసు బాలలతో పురుషు [illegible] సంగమము [illegible] ప్రాచీనకాల వివాహముచే సేవ జీవించెట్టి అతి బాల్యమున వివాహము జరిగియుంటే బాల వితంతువులు ఫలితము నొందుచున్నారు బాలవితంతు పూర్వాచారముగా [illegible] గోత్రము పూర్వాచారమైన ౧౬ స॥ లోపు [illegible] వివాహము జరుపవలయును పూర్వాచారము [illegible] వివాహాలింతన [illegible] లోనే [illegible] ఈ బాల్య వివాహము [illegible] తండ్రుల సంఖ్య [illegible] గారాల [illegible] మున్నారు ఈ బాల వితంతువుల ఆదాయము, వారి [illegible] మూసేసి యున్నదాన్ని [illegible] చూడుటలేదా! [illegible] వేదములను [illegible] శాస్త్రములను [illegible] వేదముల ననుసరించుచున్నాము [illegible] సంఖ్య మిక్కుటమై బాల వితంతువుల సంఖ్య మరింత ఎక్కువ గన్పట్టు చున్నదే! అయితే స్మృతి కారుల [illegible] వితంతువు లెక్కువ యున్నారు యిందుకు వ్యాఖ్యానము గమనించుడు! స్మృతులలో రజస్వలానంతర వివాహ మాచరణ యుండుట కట్టిదే [illegible] సంఖ్య చాలా తక్కువగా యున్నది [illegible] చేసి పెట్టు కొని కామబుద్ధి ధనము సంగ్రహించుటకై పాపోహిత్య కర్మలు జరిపించుటకు బింగము నమ్మువారి ౭౦ సం॥ ముసలి వాడైనను భార్యగతించిన ౫ సం॥ ముల వయస్సు బాలికను వివాహము చేయుచుండుట నాచారము వేదధర్మమునకు విరుద్ధము కాదా! ఇట్టి అతిబాల్య వివాహముల వలననే బాలవితంతువుల సంఖ్య వృద్ధియై, వారి యాదరణకు శరణాలయములు మెండై, బాలవితంతూద్వాహ సమస్య మనముందర చిందులు త్రొక్కు మనము యాచరించిన తప్పిదమునకు మనము పరిహారార్థము చేసుకొనుటకును మిక్కుటముగా తర్కవాదములు బయలు వెడలుచున్నవి.

మనము ఇంచుక, వృద్ధియగుచున్న వితంతువు సంఖ్య గమనింపుదామా? హ్యారిసు వేదము గలుగకమానవు విద్యా సహాయక సభవారి లెక్కలను గమనింతుమా? భారత దేశమందు యొక వారమునకు ౪౦౦ వితంతూద్వాహములు జరుగుచున్నవి అయితే మొదట ౧౫ సం॥ ౨౦ సం॥ ముల ప్రాయములోపు వితంతువులు సుమారు నాలుగు లక్షలున్నారు వీరందరికి యిప్పటి అభివృద్ధి చెట్టి వివాహముజేయు నప్పటికి తిరిగి యింకొక నాలుగులక్షల బాలవితంతువులు తయారగుదురు గాన తెరవెయ్యది గతజనాభా లెక్కలు బట్టిజూడ బాల వితంతువుల సంఖ్య క్రింది విధముగా గన్పట్టుచున్నది

వయస్సు సం॥ సం॥	సంఖ్య
0—1—	597
1—2—	494
2—3—	1257
3—4—	2[illegible]87
4—5—	6707
	11892
5—10—	85092
10—15—	232147
15—20—	396172
	72[illegible]902

పైకులకన్నను మించిన బాల వితంతువులతో వారు బహుదినములగు తల్లియైన భారతమాత ఘోషింపు చుండవిని యీతల్లి పలుకుల చెవిబెట్టుట సుఖదాయకమా!

స్వామి శ్రద్ధానందులవారు 1923 మొదలు 1920 సం॥ హిందూదేశ సంఘాగమందు భారతభూమిని తమకుండు "వితంతూద్వాహములు" "విషమగ్రమ్ము" ననుసరించి పునర్వివాహము చేసుకొనుటకు మాత్రికి ౯౦ గురు ప్రోత్సహించు చున్నారనియును గాని ఎక్కడికో పూర్వాచార పరాయణులనబడు మనువ్రధువులు బ్రాహ్మణులు మాత్రికి వినుగురు మాత్రము వినుచున్నారని [illegible] పాపము.

ఇట్టి యాటంకమును చీనికేసు తెలుపవలసిన ఈ పూర్వాచార పరాయణులును, వితంతు వాదముల నొనరించుగారి శాస్త్ర వాక్యములను వారి యుక్తియుక్తముల ద్వారానే వారి సిద్ధాంతములను మీద కొంచెము తెలిపెదనో, యీ హిందూదేశ సాత్రుపరాయి మాతకును, మతమునకును, దేశమునకును అపారమైన కళంకమును బాపు యీరూపదిస్కరణను గావ సాధింపగలుగుదుము గాని లేకున్న ఈవితంతువుల నిస్సంబంధక సుఖమునకై పాపపు కార్యములకు గడంగుచు బాల్యమందు భర్త గతించినచో వారికి యౌవ్వనమందు పోషణ లెవ్వరు? వారు వార్ధక్యమందు పోషింపబడుటకును సంతాన విహీనులగు వారి స్త్రీలకు తన ధర్మశాస్త్రమందు విధవలను పోషింపుటకు ఎవరిని నియమించెను యిట్టి పిచ్చి వాదములను మాని, "తాబట్టిన కుందేటికి మూడే కాళ్లను పట్టుదలను విడిచి," "ఆపద్ధర్మము" అను శాస్త్రము ననుసరించి అమాయకులైన కన్యలను బుద్ధి వికసింపక పూర్వమే వివాహ మొనర్పక, యింతవరకు భర్తృవియోగులైన బాల వితంతువులను కరుణ జూపరుగుదురు, వారి మనః పూర్వకమైన యిట్టి పునర్వివాహ ములకు చేయు పురుగులవలె ప్రోత్సాహ బీజముల ధ్వంసము జేయక విరాకిచ్చములేకున్నచో, వారి ఘోష వినా చెవులకు వినిపించనివో మిన్నకుండుడు గాని, వారి ప్రోత్సాహము పరువకుందురని ప్రార్థించుచున్నాను

ఊళ్ళలు

స్వకీయ విలేకరి

గ్రామోద్యోగ వర్తమము

ఇంతవరకు గ్రామమునకు గుమాస్తా పటువారి గారున్న క్రిష్ణయ్యగారు పరలోకగతులైరి మాలీ పటేలుగనున్న జొన్నగిద్దల రామ స్వామయ్యగారు కొన్ని కారణములవల్ల ఈ భారము వదలుకొనిరి ఇకముందు జగ్గయ్యగారు పట్వారీగను ఆవిలాద్రిస్వా॥ గారు మాలీ పటేలుగను నుందురని తెలియుచున్నది లోకాప్తి పటేలుయొక్క [illegible] వ్యాయుస్థానమునుండి వినుచల ఆయునచ్చిన పూర్వపు గుమాస్తాయగు మరల స్వీకరించెను మొత్తముమీద గ్రామోద్యోగ వర్గము మారిపోయినది మారిన యుద్యోగస్థులు తమ విధులను శ్రద్ధతో పూర్వపు ఉద్యోగస్థులవలె గ్రామవాసుల స్తుతికి పాత్రులయ్యెదరు గాక!

సవాజ్ఞ వార్షికోత్సవము

అక్టోబరు ౨౫, ౨౬, తేదులలో మహావిశ్వదీయము సాంప్రదాయాను సారముగా ప్రార్థనా సభలు జరుపబడెను పండుగ నిశ్శబ్దముగా గడచినది

కమలాపురము

బ్రా॥ శ్రీ రాజారాం రాధా కృష్ణమ్మగారికి భాద్రపద శు॥ ౧౦॥ ఉదయమ ద్వాదశి శుక్ర ౧౧॥ వరకు వాడుక ప్రకారము సంస్కృతి సమారాధనలు జరుపబడినవి.

సులోచనములు!

మన దేహమునకు మొదటి అలంకారము కన్నులే. ఈ సంగతి [illegible] అట్టి కన్నులు [illegible] వారు [illegible] గాంచుట [illegible] మీరు [illegible]

అవి మీ సౌభాగ్యమునకెంత హేతు భూతములో ఆలోచించిరా! అట్టి కన్నుల యందెట్టి రోగముండినను శాస్త్రోక్తముగ పరీక్షించి [illegible] సలసి పోవుట, పోటు, నీరు కారుట మొదలగు రోగముల నివారించు మందు యెద్ది? ఈ రోగములు రూపుమాపు [illegible] సంహితలో చెప్పిన శాస్త్రోక్త ప్రకారము సులోచనములు మా వద్ద న్యాయమైన ధరలతో దొరకును.

రావల్ సులోచనముల కంపెనీ,

జేమ్సు స్ట్రీటు, సికింద్రాబాదు.

ఉపయోగించుడు

"ఇంపీరియల్ కంపెనీ"

యొక్క హిందూ దేశమందు మిక్కిలి ప్రశంసింపబడిన, మేలైన, మంచి [illegible] అన్నిరకముల [illegible] [illegible] దొరకును.

[illegible]

[illegible] (దక్కన్)

జగత్ప్రసిద్ధి కెక్కినది   రిజిష్టరు చేయబడినది

దక్కన్ రాయల్

సినిమా

రెసిడెన్సి బజారు

శనివారము 17 సెప్టెంబరు నుండి

శుక్రవారము 23 వరకు

"గుణసుందరి"

చూపబడును

[illegible] మొదటి యాటయందు [illegible]

టమాట

పలువిధములైన బీనిస్, గోబి, పెద్ద మిరపకాయ, గోబిపువ్వు, వంకాయ, మొక్కజొన్న, నోలుకోల్, బెండకాయ, బటాని, టమాటు యింక ఇతర కూరగాయ, పుష్ప విత్తనములు మరియు మొలక [illegible] తోటలువేయు విధములు తెలుపుదుము. వృక్షముల గూర్చి సలహానిత్తుము. వెలలు తెలుపు పట్టిక ఉచితము.

ఎం. ఆర్. సిద్ధరామయ్య ఎన్ ఆర్ ఎచ్ ఎస్ (లండన్) తోట వ్యవసాయ నిపుణుడు.

హాయిఫ్ హార్టికల్చరల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్,

[illegible] ఆఫీసు సమీపము,

[illegible] జేమ్సుస్ట్రీటు, సికింద్రాబాదు

పెంట్రిడైను

క్లోరోడైను, కాంఫరోడైను కన్న మేలైనది.

కడుపునొప్పికిని, తిమ్మిరి వాయువులకును, పేగుల నొప్పులకును, కడుపుబ్బుటకును. అజీర్ణమునకును, దివ్యౌషధము కలరా [illegible] ఉపయోగించిన చాల మేలు చేయును. దీనిని శిశువులకుగూడ నివ్వవచ్చును.

అన్ని కొట్లను లభించును మా ఏజంట్లవద్దకూడ దొరుకును.

లేబ్లిగే అండ్ కో

హైదరాబాదు.

సోలు మానుఫాక్చరర్సు—

జె. ఘోష్ అండుకో

కెమిస్టులు, సికింద్రాబాదు.

విండిలు

తెనుగు సనాతన ధర్మము   వెల. 1-0-0

,,   సనాతన ధర్మ పీఠిక   ,,   0-1-0

హారిలాలు (చిత్రకథలు)   ,,   1-0-0

ముటుగు వెంకటరమణయ్య,

ఖమ్మంమెట్టు (నిజాం)

కోర్టు కబులియ్యతులు

మా వద్ద నూతన విధముగ స్టాంపుగల రూపాయి. పెద్ద కాగితములపై ముద్రించిన కోర్టు కబులియ్యతులు విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. మూడు ప్రతులకు రు 3 మాదిరి ప్రతులు కోరువారు [illegible] [illegible]

గోలకొండ ముద్రాక్షరశాల,

తూర్పుబజారు, హైదరాబాదు (దక్కన్)

ఉద్గ్రంథము!   తగ్గింపువెల!!   మంచిలాభము!!

పూర్వగాథాలహరి

కర్త—వేమూరి శ్రీనివాసరావు (బి. ఏ. బి. ఎల్.) గారు

హిందూ పవిత్ర గ్రంథములగు చతుర్వేదములలో, అష్టాదశ పురాణములలో, ఉపనిషత్తులలో పేర్కొనబడు మహా ఋషులు, మునులు, రాజులు, ఆచార్యులు, ధర్మప్రవక్తలు, వేదాంతులు. సాధ్వీమణులు మొదలగు నానావిధ స్త్రీ పురుషులనుగూర్చి, సవిస్తరముగను, సులభముగను తెలుపు ప్రబంధకోశము. అకారాదిగ రచింపబడినది. ఒకానొక పురుషునిగూర్చి గాని, స్త్రీనిగూర్చి గాని వివిధ పురాణములలో గల భేదము చక్కగ నిరూపింపబడినది. సంస్కృతాంధ్రములందలి బహు గ్రంథపఠనమువలన లభించు జ్ఞానము ఈ యొక్క గ్రంథపఠనముచే లభింపగలదు. ఆంధ్ర భాషయందిట్టి పుస్తకము పదియొక్కటియే. స్త్రీలు, పురుషులు, పండితులు, పామరులు చదివి యానందించు సులభమైన తెలుగు వచనము.

గ్రంథాలయము లందుండ దగినది. [illegible] పుటలు, చక్కని క్యాలికో బైండు.

దీని వెల [illegible] [illegible] కే యివ్వబడును.

విరువామా—   వి. రామచంద్రరావు

[illegible] హైదరాబాదు (దక్కన్)

అమృతాంజనము.

అన్ని నొప్పులకు వజ్రాయుధము.

చక్కని డబ్బి సీసా ... ౧కి

రూ. ౦-౧౦-౦

డజన్ డబ్బీలు ... రు ౭-౮-౦

AMRUTANJAN

AMRUTAN

Best Indian Pain Balm

అమృతాంజనము

డిపో

౭, ౭ తంబుచెట్టివీధి. మద్రాసు.

౧౮౫ పెరీరోడ్డు, బొంబాయి

గోలకొండ పత్రిక

103526

ప్రతి బుధ శనివారములందు ప్రకటింపబడును.

REGISTERED No. N. 45 హైదరాబాదు—దక్కన్. REGISTERED No. M. 2135

సంపుటము ౧ { ప్రభవ సంవత్సర భాద్రపద బ॥ ౧౧ బుధవారము. (౨౧ సెప్టెంబరు ౧౯౨౭) } సంచిక ౩౮

హిందూమతము

(౧)

ప్రస్తుతము మనలో పెక్కు జనులకు ధర్మము గూర్చిన జ్ఞానము చాల తక్కువనియే చెప్పవచ్చును. ముసల్మానులును, క్రైస్తవులును తమ మత ధర్మ గ్రంథములను పఠించి వానిని నమ్ముచున్నారు. అందుచే వారికి తమ ధర్మము గూర్చిన ముఖ్యసూత్రములయినను తెలిసియున్నవి. వారు తమ మతమును ప్రేమించుచున్నారు మతరక్షణకై వారు ఏకమగుచున్నారు. ముసల్మానులలో నూటికి ౭౫ గురు కురాను పవిత్ర గ్రంథము చదివిన వారు కనబడెదరు. వారికి తమ మతము యొక్క ముఖ్య సూత్రములు తెలియును. కాని మన లో నూటికి ౨౫ గురయినను మత విషయములగూర్చి జ్ఞానము గలవారలుండరు. వారి పూర్వులు హిందువులగుటచే వారుకూడ హిందువులై యున్నారు. వీరి మత ధర్మము గూర్చి తెలిసికొనుటకై యెన్నడు ప్రయత్నింపరు. దీనికి రెండు కారణములు గలవు ఒకటి మనలో పూర్వమునుండి కొన్ని ఆచారము లాచరణయందున్నవి. మనము మూఢభక్తిచే వానినె ధర్మమని తలంచుచున్నాము. అందుచే పెక్కు జనులు ధర్మ గ్రంథములు చదువుటకై పరిశ్రమ జేయరు. కావున వారికి ధర్మమన నేమియో బోధపడకున్నది. రెండవది మన ధర్మ గ్రంథములన్నియు సంస్కృత భాషయందున్నవి. ఆభాషరానందున వానిని పఠించుటకు వీలు కలుగుట లేదు. ఆర్యసమాజమువారును, ఇతరులును వానిని దేశ భాషలలోనికి తర్జుమాచేసి యున్నారు వానివలన విద్యాధికులు లాభము పొందుచున్నారు. కాని ఆ గ్రంథాంతరేకరణములు వారి వారి సాంప్రదాయముల ననుసరించి యుండుటచే అందఱు లాభము పొందుటలేదు. కనుక హిందువులలోని అన్ని సాంప్రదాయముల వారికిని, అన్ని వర్ణముల వారికిని, అనుకూలపడునట్టి మత గ్రంథమావశ్యకమయి యున్నది. ఈ వ్యాసములయందు హిందూ ధర్మమును గూర్చిన ముఖ్యసూత్రములు వివరింపబడును. వీనివలన హిందూ ధర్మము గూర్చి సంపూర్ణ జ్ఞానము కలుగకపోయినను ముఖ్యవిషయములయినను గ్రాహ్యమగునని నా ఆశయము.

ధర్మము

ధర్మమనగా నేమి? ఇహలోకమునందును, పరలోకమునందును, సుఖము లభించునట్టిదియే ధర్మము. ఏ కార్యముల వలన మనకు సౌఖ్యము కలుగునో, ఎద్దాని వలన ఇతరులకు కూడ సుఖము లభించునో, అవి యన్నియు ధర్మములో చేరి యున్నవి. ధార్మికుని లక్షణములివి. మనువు ధృతి, క్షమ, దమము, అస్తేయము, శౌచము, ఇంద్రియ నిగ్రహము, ధీ, విద్య, సత్యము, అక్రోధము అను పదింటిని ధర్మ లక్షణములుగా చెప్పియున్నాడు. ఈ విషయము లాచరించిన మనుజుడు తాను సుఖము నొందుట మాత్రమే గాక ఇతరులకు కూడ సుఖము కలిగించ జాలును ఇతరులు వానికి సుఖము కలిగించ జాలరు. ఈ లోకమునందు జేయు ధర్మకార్యములు, వానివెంట ఈ లోకమునందు మాత్రమే గాక పరలోకమునందు కూడ నుండును. అన్నియు విడిచిపోవును కాని చావు ప్రాప్తమువేళ వెంటనంటి యుండును. మనుజుడు మరణించిన వాని బంధువులు కట్టెలవలె విడిచిపోయి దహించి స్వగృహమునకు మరలి వత్తురు కాని ధర్మమే వాని వెంట పోవును.

కనుక ధర్మము వీడ వలదు. అధర్మముగా నడుచువాడు వృద్ధిపొందవచ్చును, కాని అదియే నాశనమునకు కారణమగును. మనుజుడు మొదట అధర్మమునకు నడుచుటవలన సౌఖ్యప్రదమని తలంచునేమో, శత్రువుల జయించునుగాని తద్వారా నాశనము నొందునని మనువు వ్రాసి యున్నాడు. అందుచే మొదట ధర్మ రక్షణము చేయవలయును. ధర్మమును నాశన పరచువానిని ధర్మము నాశనము జేయును. ధర్మమును రక్షించువానిని ధర్మము రక్షించును. అందువల్లనె వ్యాస మహర్షి మహాభారతమునందు ధర్మము మిన్నటికిని వీడ వలదనియు, కామము చేతనయినను, భయము లోభముచే నయినను, లేక ప్రాణము గాపాడుకొనుటకయినను, ధర్మము విడువ రాదనియు, వ్రాసియున్నారు. ఏలయన ధర్మము నిత్యము. సుఖ దుఃఖములు క్షణ భంగురములు. ధర్మము తో సంబంధము గల ఆత్మ నిత్యము. అందుచే ఏ స్థితియందైనను ధర్మమునకు గమనింపరాదు.

ప్రపంచమునందలి శ్రేష్ఠ ధనవానులు తమ ధర్మము చాల బాగు లేకున్నను, ఇతరుల మతము చాల మేలైనదయినను, ఇతరుల మతము స్వీకరింపరాదని యు, తన ధర్మమునందే మరణించుట శ్రేయస్కరమనియు చెప్పియున్నారు. కనుక మనుజునికి, తన ధర్మ రక్షణము పరమ కర్తవ్యము మనుజునకు పశువులకు గల భేదమేమి? పరమేశ్వరుడు మనుష్య కోటికి ధర్మాధర్మ జ్ఞానము ప్రసాదించియున్నాడు. పశువులకట్టి ధర్మజ్ఞానము లేదు. పశువులకును, మనుజులకును ఆహారము, నిద్ర, మైథునము మొదలగునవి సమానములే. కాని మనుజునకు ధర్మమనునది నొకటి హెచ్చుగలదు. కావున ధర్మము లేనివాడు పశువుతో సమానుడు

పై విషయమును బట్టిమాత్రమే మనుష్యమాత్రునికి ఇహపరలోకాభివృద్ధికి సుఖమును లానత్యమని తేలుచున్నది. కొందరు తాము పెక్కు సంవత్సరములు జీవించెదమని తలచియుందురు, ఆనంద భోగముల యందు కాలము గడుపుదురు స్వార్థపరులై ధర్మమును గమనించరని చెప్పవచ్చును. ఇట్లు తలంచి యుండుట వారి పొరపాటు ఏలయన మన జీవితము క్షణభంగురము. ఎప్పుడు దేహము గూలిపోవునో మనకు తెలియదు. ఇది యేమి కష్టమున నాశనము, ధనము, ఆస్తిమొదలగునవి యిట్టివే. ఇవి యన్నియు వీడిపోవునవియే. కాని మనుజుడు జీవించి యుండు నప్పుడును, మరణించిన పిదపను వెంటనుండునది యొక ధర్మమే. కనుక బాల్యమునుండియే దానిని నభ్యాసము చేయవలయును మనుష్యుడు ధర్మమునవలంభించ లేదని వానిని గోవిపోవుటకొంత వ్యవధి కల్పించి అట్టుపిమ్మట తీరనోటు వేసుకొనను. అందువలన ఎల్లప్పుడును ధర్మాచరణ శుభ్రప్రదము. నం. ర.